

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

06 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan,

examinând admisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Ion Căpățână în numele inculpatului, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2019, în cauza penală, în privința inculpatului

Sergentu Vasile XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 04.06.2018 până la 29.03.2019;

Instanța de apel de la 20.06.2019 până la 17.10.2019;

Instanța de recurs de la 16.01.2020 până la 06.05.2020.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 29 martie 2019, Vasile Sergentu a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal și în baza acestei Legi cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală și 79 alin. (1) Cod penal, i s-a stabilit pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 2 000 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 an.

A fost admisă solicitarea procurorului de a încasa de la inculpat în beneficiul statului cheltuielile judiciare în mărime de 4 818 lei.

2. Prin sentința nominalizată s-a constatat că, Vasile Sergentu la 20 februarie 2018, aproximativ la ora 07 și 20 minute, conducând mijlocul de transport de model „Toyota Corolla”, cu numere de înmatriculare „XXXXX”, fiind treaz, cu permis de conducere de categoria „A, B”, valabil pentru categoria mijlocului de transport pe care-l ghida, se deplasa în mun. Chișinău pe str. Vasile Alecsandri din direcția str. Mateevici spre șos. Hîncești.

În timpul deplasării pe drumul indicat, ajungând în apropierea trecerii pentru pietoni din preajma imobilului nr. 14 a str. Vasile Alecsandri, aflându-se în perimetrul de acțiune al indicatoarelor rutiere 1.20 anexa nr. 3 a Regulamentului Circulației Rutiere, anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009 „Trecere pentru pietoni” (porțiunea drumului destinată pentru traversarea carosabilului de către pietoni, semnalizată ca atare prin instalarea indicatoarelor și/sau prin aplicarea marcajului rutier 1.14.1, 1.14.2),

conducătorul mijlocului de transport, n-a ținut permanent seama de împrejurări, de totalitatea factorilor ce caracterizează condițiile rutiere, intensitatea și nivelul de organizare a traficului rutier de care trebuie să țină cont fiecare conducător la determinarea vitezei necesare deplasării în siguranță, determinarea benzii de circulație și modului de conducere a vehiculului, n-a apreciat corect situația rutieră reală pe drum în care se afla vehiculul în momentul respectiv, prin ce a încălcat cerințele pct. 3 al Regulamentului Circulației Rutiere, anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, potrivit căreia *„participanții la trafic sunt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră, semnalele și indicațiile agentului de circulație, condițiile tehnice ale prezentului Regulament și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului, precum și să nu creeze neîntemeiat obstacole circulației care ar depăși pe acele care sânt provocate de circumstanțe iminente”*, cerințele pct. 45 RCR, care prevede, că *„1) conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția: b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase: c) starea tehnică a vehiculului... d) situația rutieră. 2) în cazul în care m limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”*, cerințele pct. 46 RCR, care prevede, că *„conducătorul de vehicul trebuie să manifeste prudență sporită și, în caz de necesitate, să reducă viteza până la limita care i-ar garanta siguranța traficului sau chiar să oprească, în cazurile în care se deplasează pe lângă: copii, persoane de vârstă înaintată, precum și persoane cu semne evidente de invaliditate”*, precum și cerințele art. 22 alin. 4) din Legea nr. 131-XVI din 07.06.2007, privind siguranța traficului rutier, potrivit căreia *participanții la trafic sunt obligați să manifeste un comportament care să asigure fluenta și siguranța traficului, să nu pericliteze siguranța unor alți participanți la trafic”* și manifestând neglijența în circumstanțele sus expuse, nu a reacționat adecvat, n-a luat în considerație starea de lucruri în traficul rutier ce reflectă gradul de protecție a participanților la el împotriva accidentelor și consecințelor acestora, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, având conform pct. 2, 3 al Raportului de expertiză auto tehnică nr. 34/12/1 -R-2185 din 16.05.2018 posibilitatea tehnică de evitare a tamponării folosind frânarea, nu a adaptat o conduită corespunzătoare condițiilor de drum care iar fi garantat securitatea circulației, ca urmare a comis tamponarea pietonului Vera Levciuc, care avea o vârstă înaintată și traversa carosabilul în apropierea marcajului rutier destinat trecerii pietonilor, de la dreapta spre dreapta relativ sensului de deplasare a automobilului de model „Toyota Corolla”, cu numere de înmatriculare „XXXXX”.

În rezultatul impactului, pietonului Vera Levciuc i-au fost cauzate, conform concluziei raportului de expertiză judiciară nr. 201803C0401 din 21.05.2018, vătămări corporale care au dus la deces, și anume *„echimoză în regiunea peri orbitală, revărsări*

sanguine în țesuturile moi subarahnoidene difuze, sânge în ventriculi cerebrali, revărsări sanguine intracerebrale (contuzie cerebrală), fractura oaselor bolții și bazei craniului, fractura discului intervertebral Th7-Th8 cu revărsări sanguine subdurale, fractura ramurii superioare a osului pubian sting cu revărsări sanguine în țesuturile moi adiacente fracturii, fractură închisă a tibiei și fibulei stângi - leziuni produse intravital, la acțiunea traumatică a unui corp(uri) contondent(e) dur(e), sau la lovire de un asemenea corp(uri), au legătură causală directă cu survenirea decesului și în comun ca periculoase pentru viață se califică ca vătămare corporală gravă." (f. d. 175-176).

Fapta constatată de prima instanță și reținută în sarcina inculpatului a fost calificată în temeiul art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, după indici calificativi „încălcarea regulilor de securitate a circulației, de către persoana care conduce mijlocul de transport. încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane." (f. d. 176).

2.1. Inculpatul Vasile Sergentu în ședința de judecată, până la începerea cercetării judecătorești a declarat că nu solicită administrarea de noi probe și personal, prin înscris autentic semnat de el, a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, adică în baza probelor acumulate la etapa urmăririi penale.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul prin care a solicitat casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Vasile Sergentu recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa complementară - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, în rest sentința de menținut în vigoare fără modificări.

În susținerea apelului, procurorul a invocat că, instanța de fond a indicat că, sancțiunea art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, în vigoare la momentul comiterii infracțiunii de către inculpat, prevede pedeapsa în limitele de la 2 ani închisoare (1/3 din minimul de 3 ani) și maximum 4 ani și 8 luni (1/3 din maximumul stabilit de 7 ani), cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 4 ani, însă ultima omite să se pronunțe asupra pedepsei complementare sub forma de privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, ținând-se cont de faptul că, tamponarea pietonului care avea o vârstă înaintată și traversa carosabilul în apropierea marcajului rutier destinat trecerii pietonilor. Astfel, comportamentul inculpatului denotă neatenția acestuia în timp ce se află în trafic, expunându-i la un pericol și pe ceilalți participanți la trafic, iar privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen mai mare de un an, ar ridica nivelul de responsabilitate și disciplină a inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2019, a fost admis apelul declarat de către procuror, casată parțial sentința și pronunțarea unei noi hotărâri în partea pedepsei complementare, după cum urmează:

„Lui Sergentu Vasile Ion recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal și pedepsit, prin aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală și art. 79 alin. (1) Cod penal, cu amendă în mărime de 2 000 unități convenționale, ceea ce constituie 100 000 lei, se pedepsește complementar cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 4 ani”.

În rest au fost menținute dispozițiile sentinței.

4.1. În motivarea deciziei pronunțate instanța de apel a conchis că, instanța de fond corect a calificat acțiunile infracționale ale inculpatului prin corespunderea exactă între semnele faptelor prejudiciabile săvârșite de inculpatul Vasile Sergentu și semnele componenței de infracțiune prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal *„încălcarea regulilor de securitate a circulației, de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane”.*

Astfel, instanța de apel a subliniat că se expune doar cu privire la pedeapsa complementară în limitele apelului declarat.

În acest sens, instanța de apel a stabilit că, motivele invocate de către procurorul, vizează aplicarea pedepsei complementare inculpatului, și anume privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, care le-a admis ca fiind întemeiate.

Termenul pedepsei complementare stabilit de prima instanță de 1 an de privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport este incomensurabil în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite și rezultatul infracțional - decesul unei persoane. Or, sancțiunea art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, prevedea ca pedeapsă complementară - *privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 4 ani.*

Circumstanțe, inclusiv excepționale, care să determine aplicarea termenului minim la aplicarea pedepsei complementare, în speță nu se constată. Prin urmare, prima instanță n-a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61 și 75 Cod penal.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Ion Căpățînă în numele inculpatului, care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală solicită casarea deciziei cu menținerea sentinței.

În motivarea celor solicitate, avocatul susține că pedeapsa complementară stabilită de către instanța de apel este una prea aspră, or, prima instanță corect a analizat toate circumstanțele cauzei și a stabilit o pedeapsă complementară sub formă de privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 an.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Din textul recursului rezultă că, recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor săvârșite de către inculpatul Vasile Sergentu și din aceste considerente, instanța de recurs nu se va expune

asupra acestor aspecte, dar avocatul Ion Căpățînă își exprimă dezacordul cu pedeapsa complementară aplicată, astfel semnalând temeiul de casare stipulat de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de către instanțele de fond, *în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Însă, instanța de recurs ordinar consideră că, mărimea pedepsei complementare stabilite de către instanța de apel corespunde atât principiului proporționalității, cât și scopului pedepsei penale.

Astfel, reieșind din prevederile art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, care are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea acestuia, cât și din partea altor persoane.

Potrivit art. 75 alin. (1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

La caz, Colegiul penal constată că, infracțiunea săvârșită de către inculpat, este prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal (în vigoare la momentul comiterii infracțiunii) și se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani de către inculpat, iar în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, noile limite sunt de la 2 ani închisoare (1/3 din minimumul de 3 ani) și maximum 4 ani 8 luni (1/3 din maximumul stabilit de 7 ani), cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 4 ani.

Conform art. 16 alin. (4) Cod penal, infracțiuni grave se consideră faptele pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen de până la 12 ani inclusiv. Astfel, instanța de recurs remarcă că, inculpatul a săvârșit o infracțiune gravă.

Așadar, în concluzie Colegiul penal statuează că, instanța de apel corect a stabilit pedeapsa inculpatului, conducându-se de principiul individualizării pedepsei (art. 7 Cod penal) în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei art. 75 alin. (1) Cod penal.

De asemenea, circumstanțele relatate mai sus, pun în vizibilitatea unui proces echitabil stabilirea unei pedepse complementare.

Astfel, instanța de recurs ordinar susține poziția instanței de apel care a stabilit pedeapsă complementară, și anume, privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 4 ani, indicând că *„Termenul pedepsei complementare stabilit de prima instanță de 1 an de privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport este*

incomensurabil în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite și rezultatul infracțional - decesul unei persoane”.

Totodată, Colegiul penal remarcă că, dispozițiile infracțiunii incriminate inculpatului au fost modificate prin Legea nr.138 din 19.07.2018, în vigoare 14.12.2018, care la moment prevede anularea dreptului de a conduce mijloace de transport. Acest fapt denotă, gravitatea infracțiunii comise, iar legiuitorul a prevăzut expres o pedeapsă mai aspră.

Mai mult, Colegiul penal reamintește că, chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

De asemenea, se reține că la individualizarea pedepsei trebuie avut în vedere principalul criteriu - gradul de pericol social al faptei săvârșite, care se măsoară după cuantumul pedepsei prevăzute de textul incriminator, urmând ca celelalte două criterii alăturate și distincte - persoana infractorului și împrejurările care atenuează sau agravează răspunderea penală, să fie avute în vedere după ce instanța și-a format opinia cu privire la gradul de pericol social concret al activității infracționale săvârșite.

Prin urmare, instanța de recurs ordinar conchide că nu s-a comis eroarea de drept prevăzută în pct. 10) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, la care face referință recurentul, deci nu persistă temeiul de casare a soluției adoptate, pedeapsa stabilită inculpatului fiind aplicată de către instanța de apel în conformitate cu legea și în limitele acesteia, din care considerente se impune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de către avocatul avocatul Ion Căpățână în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2019, în cauza penală în privința lui *Sergentu Vasile XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **03 iunie 2020**.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan